

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

**УКРАЇНСЬКИЙ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ІМЕНІ Г.Ф. КВІТКИ-ОСНОВ'ЯНЕНКА**

ФІЛОЛОГІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ

**Збірник наукових праць
студентства й наукової молоді**

(за матеріалами XI Всеукраїнської науково-практичної
конференції студентства й наукової молоді,
Харків, 15 квітня 2021 року)

ДК: 881 + 883 + 882 + 882 + 808

Ф 56

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол № 6 від 10.09.2021 року)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голобородько Костянтин Юрійович – доктор філологічних наук, професор, декан українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Лебеденко Юлія Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, координатор з наукової роботи українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Маленко Олена Олегівна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства та лінгводидактики

Мельників Ростислав Володимирович – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова

Щербакова Наталія Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови

Обиденнікова Марина Олегівна – здобувач II курсу третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри української мови

Автори публікацій несуть відповідальність за достовірність фактичних даних, чіткість викладу тексту, цитування, а також мовно-стилістичний рівень написання матеріалів.

Філологія XXI століття [Електронне видання] : Збірник наукових праць студентства й наукової молоді, Харків, 15 квітня 2021 р. / Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди ; [редкол.: К. Ю. Голобородько (голов. ред.) та ін.]. Харків, 2021. 164 с.

©Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2021

©Автори публікацій, 2021

ЗМІСТ

<i>Граматичні «помилки» в сучасній постмодерній поезії .....</i>	8
<i>Адамова Дарія</i>	
<i>Проблема мовних штампів та кліше у сфері публічного управління....</i>	11
<i>Бартош Юлія</i>	
<i>Вербалізатори категорії «щастя» у творах Василя Мисика.....</i>	12
<i>Валенко Анжела</i>	
<i>Шляхи формування комунікативної компетентності на заняттях з української мови.....</i>	15
<i>Гаплевська Інна</i>	
<i>«Червоний» Андрія Кокотюхи як зразок сучасного історичного роману.....</i>	17
<i>Гвоздь Єлизавета</i>	
<i>Словесні образи небесних світил у мовотворчості Івана Перепеляка..</i>	23
<i>Горенко Вікторія</i>	
<i>Лесичні й фразеологічні біблізми в епістолярному дискурсі Лесі Українки.....</i>	27
<i>Горюн Тетяна</i>	
<i>Числівник у поетичному мовленні постмодерністів.....</i>	29
<i>Гриненко Інна</i>	
<i>Мотивація володіння основами бізнес-англійської мови.....</i>	31
<i>Грицай Яна</i>	
<i>Звертання як синтаксичний засіб експресивізації поетичного тексту (на матеріалі збірки Л. Костенко «Річка Геракліта»).....</i>	32
<i>Грицай Яна</i>	
<i>Концепт Китай в українській мовній картині світу.....</i>	36
<i>Ван Дацзюнь</i>	
<i>Мовна норма vs мовна девіація в навчально-комунікативному дискурсі.....</i>	38
<i>Єрмоленко Софія</i>	
<i>Феміністична проблематика малої прози Лесі Українки.....</i>	43
<i>Жилівостова Інна</i>	

Літературні норми. Типи та їх класифікація. Мовознавство. 1974. № 1. С. 11 – 23. **8. Струганець Л.** Мовна норма: стале і змінне. Культура слова. № 74. 2011. С. 34 – 43. **9. Українська мова.** Енциклопедія. [за ред. І.В. Муромцева]. Київ: Видавництво «Майстер-клас», 2011. 400 с. **10. Український** тлумачний словник (тезаурус) 250000 слів. [упор. і голов. ред. В.Т. Бусел]. Київ; Ірпінь: ВТФ Перун», 2016. 1696 с. **11. Чумак В., Афанасьева О.** Семантичні девіації в українських нормативно-правових текстах. Мовознавство. № 2. 2009. С. 62 – 63.

Жилівостова Інна Дмитрівна
Харків, ХНПУ імені Г.С. Сковороди
Наук. кер.: к. філол. н., доц. О.С. Лук'янова

ФЕМІНІСТИЧНА ПРОБЛЕМАТИКА МАЛОЇ ПРОЗИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Як окрема течія, український фемінізм сформувався на тлі літературних і політичних течій ще в кінці XIX ст. Основними представницями можна назвати Лесю Українку, О. Пчілку, О. Кобилянську, Н. Кобринську, С. Русову та багато інших.

Не дарма саме Леся Українка займає перше місце серед зазначених, адже її вважають основоположницею «світоглядного фемінізму» в Україні. Саме вона була першою, хто сприймав українську жінку інтелектуальною, переймаючись її становищем. Леся Українка вважала, що жінки мають вільні права, свободу вибору та право на самостійність власного шляху. Саме у зв'язку з цими викликами письменниця ставила перед своїми літературними героями глибокі філософські проблеми, зокрема порушувала питання фемінізму у власних творах, тому **об'єктом дослідження** є мала проза Лесі Українки.

Доробок письменниці різноманітний, однак більшість критиків та літературознавців приділяють увагу її поезії, а не прозі, що стало ключовим у виборі нашої теми дослідження.

Мета роботи полягає у розкритті особливості феміністичної проблематики малої прози Лесі Українки. У дослідженні аналізується феномен жіночності у малій прозі Лесі Українки; осмислюються проблеми жіноцтва у контексті жіночого письменства, а саме на прикладі творів Лесі Українки.

Аналізуючи феміністичні ідеї Лесі Українки, складно говорити про їх очевидність у творчому доробку письменниці. Звернувшись до теоретичної основи дослідження, а саме до робіт С. Павличко, в яких вона аналізує творчість Лесі Українки, можна виділити: по-перше, природність феміністичної проблематики, а по-друге, пригнічений стан і потребу у боротьбі за права жіноцтва [1:74]. Більшість творів письменниці присвячені жіночим проблемам: зраді, самотності, патріотизму, жіночої драматичної відданості істині [1:74].

Перші оповідання із сільського життя («Така її доля», «Святий вечір», «Весняні співи») змістом і мовою пов'язані з народними піснями. У жанрі казки написані «Три перлини», «Чотири казки зеленого шуму», «Лелія», «Біда навчить», «Метелик». Залишилася не закінченою передсмертна повість Українки «Екбаль Ганем», у якій вона хотіла змалювати психологію арабської жінки. Також до циклу повістей можна умовно об'єднати повісті «Приязнь», «Над морем», «Жаль», які Оксана Забужко виділяє саме як феміністичні. Єдність цих творів проявляє себе передусім образом головного героя-персонажа – це дівчата / молоді жінки, які, потрапляючи в «межові ситуації», шукають ціннісні орієнтири на життєвому шляху.

Усі жіночі образи творів письменниці мають власну думку, власне бачення ситуації, яка склалася. Кожна жінка має мрію бути рівною, щоби її думка була почута, її мрія наблизилася. І хоча деякі твори письменниці називають казками, ми розуміємо, що казкового, фантастичного, феєричного в них мало. Це реалії українських жінок та дівчат, перенесені авторкою у певні обставини.

Таким чином, характеризуючи та аналізуючи творчість Лесі Українки, можна зробити висновок, що феміністична проблематика займає чільне місце у творчому доробку письменниці та потребує нової інтерпретації, продовження наукового дослідження, що дозволить переосмислити та розкрити творчість письменниці ще ширше.

Література

1. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ : Либідь, 1999. 74 с.

Жиліна Кристина Віталіївна
Харків, ХНПУ імені Г.С. Сковороди
Наук. кер.: д. п. н., проф. І.І. Костікова

ЯВИЩЕ МОРФОЛОГІЧНОЇ АТРАКЦІЇ В ЛІНГВІСТИЦІ

Актуальність. Феномен мовної атракції є об'єктом наукових інтересів багатьох дослідників таких як: О.О. Потебні, Ф. де Соссюри, Ю. Тинянова, О.Брика, Р. Якобсона та ін. Атракція – міжнауковий термін, механізм якого полягає в тому, що між мовними одиницями відбувається притягання одних мовних елементів до інших. Це явище охоплює багато різнопланових мовних рівнів, тому навіть на одному з них існують різні трактування цього феномена.

Мета – розкрити засади морфологічної атракції.

Результати. Початковий етап вивчення цього терміну припадає на другу половину XIX ст. Проте явище ж морфологічної атракції вперше було ґрунтовно досліджено О. Потебнею, зокрема, у праці «Из записок по русской грамматике». Морфологічна атракція в низці випадків підвищує притаманну